

ÄMMÄSSUO-KESKUSTELU ON VÄLTÄMÄTÖNTÄ (Länsiväylä 14.4.2002)

Länsiväylässä 7.4. YTV:n jätehuoltojohtaja Juha Kaila kertoo olevansa huolissaan jätehuollon parannustoimien etenemisestä Espoon ja Kirkkonummen Ämmässuon alueelle asettamien rakennuskieltojen vuoksi. Kailan mielestä tilanne uhkaa estää välttämättömien uudistusten toteuttamisen. Huonoimpana mahdollisena vaihtoehtona hän pitää nykyisen tilanteen jatkumista. Hän antaa ymmärtää, että se, että Espoo ja Kirkkonummi haluavat rajoittaa rakennuskiellolla Ämmässuon jatkuvaa laajenemista, estäisi kaatopaikan haju-, lokki- ja valumavesiongelmien ratkaisemisen.

Kaila sanoo myös, että nyt vauhtiin päässyt keskustelu Ämmässuon kohtalosta on auttamattomasti myöhässä. Oikeassa hän on siinä, että valitettavan myöhään on laajasti herätty huomaamaan suurkaatopaikan aiheuttamat ongelmat ja ryhdytty penäämään vaihtoehtoisia ratkaisuja. Joukko aktiivisia kansalaisia on puhunut ongelmista jo vuosia, mutta päättäjät ovat havahtuneet vasta nyt. On kuitenkin parempi lähteä keskusteluun ja vaihtoehtojen hakemiseen nyt kuin ei olleenkaan.

Aivan keskeinen Ämmässuon ongelma on se, että alue on lähes huonoin mahdollinen paikka käsitellä ja loppusijoittaa jätteitä. Alue on vedenjakajaylänköä, jolta vedet valuvat useita reittejä pitkin useiden järvien kautta loppujen lopuksi mereen. Yksi vesireitti vie Dämmaniin, josta lähes puolet espoolaisista ja pian suuri osa kirkkonummelaisistakin saa käyttövetensä. Silti Ämmässuolla on nyt pohjoismaiden suurin kaatopaikka, jota edelleen aiotaan laajentaa. Alueelle on sijoitettu myös pilaantuneita maita ja uusia alueita on tarkoitus ottaa siihen käyttöön. Myös voimalaitostuhkien sijoittamista suunnitellaan monien muiden jätetoimintojen ohelle.

Todellisia vaihtoehtoja haettava

On todellinen vahinko, jos kaatopaikan ongelmat jatkuvat eikä niitä ratkaista. Silläkin riskillä espoolaisten ja kirkkonummelaisten päättäjien on vaadittava hamaan tulevaisuuteen jatkuvan vain Ämmässuolle keskittämiseen perustuvan jätehuollon lopettamista.

Nyt valmistelussa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa ei ole mitään jätehuollon aluevarauksia Ämmässuon lisäksi. Se antaa aiheen huoleen senkin vuoksi, että maakuntakaavoja tehdään harvakseltaan. Pääkaupunkiseudun ja sen lähiympäristön väestö kasvaa ja yhdyskuntarakenne tiivistyy vauhdikkaasti. Pian ei yksinkertaisesti vapaita alueita seudulla enää ole. Siksi kaikkien edun mukaista on uusien sijoituspaikkojen tehokas etsiminen.

Ei käsittelylaitosta Ämmässuolle

Kaila kertoo, että olennaisesti kaatopaikan tilannetta parantaisi sekajätteenkäsittelylaitos, joka olisi tarkoitus saada valmiiksi vuodeksi 2005. Käsittelylaitoksen avulla on tarkoitus ensinnäkin erotella sekajätteestä erilaisia hyödyntämiskelpoisia jakeita ja sitten viimeksi stabiloida jäljelle jäänyt jäte sellaiseksi, ettei se enää kompostoidu tai mätäne kaatopaikalla. Tarve ja aikataulu johtuvat EU:n kaatopaikkadirektiivistä ja siihen perustuvasta valtioneuvoston kaatopaikkapäätöksestä, joiden mukaan kaatopaikalle ei enää vuonna 2005 saa sijoittaa esikäsittelemätöntä jätettä ja kaatopaikalle sijoitettavan biohajoavan jätteen määrää on olennaisesti vähennettävä.

Molemmat tavoitteet ovat hyviä. Ämmässuo on kuitenkin väärä paikka sijoittaa laitos. Paraikaa on käynnissä käsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Laki edellyttää, että tällaisten hankkeiden kohdalla on selvítettävä aina vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja. Tämän hankkeen arviointiselostuksessa on selvitetty kahta sijoituspaikkaa, joista toinen on Ämmässuon kaatopaikan

toisella puolella ja toinen toisella. Selvitys on ainakin lain hengen vastainen, koska vaihtoehdot eivät ole todellisia.

Käsittelylaitoksen Ämmäsuolle sijoittamista vastaan puhuu paitsi alueen soveltumattomuus jätetoimintoihin ja jo tapahtunut liiallinen keskittäminen, myös sinne sijoittamisen aiheuttamat tarpeettomat kuljetukset. Jätteenkäsittelylaitoksen keskeisenä tavoitteena on nimittäin saada eroon polttokelpoinen jäte, joka sitten on tarkoitus käyttää hyödyksi nykyisissä voimalaitoksissa - ensi vaiheessa Martinlaaksossa, myöhemmin ainakin myös Hanasaaressa. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan jäte kuljetettaisiin siis ensin Itä-Vantaalta tai Etelä-Helsingistä Ämmäsuolle, sitten polttojäte Martinlaaksoon ja Hanasaareen ja lopuksi mahdollisesti vielä tuhkat takaisin Ämmäsuolle.

Jäte tulisi käsitellä lähempänä joko jätteen tuottajia tai kierrätyspolttoainetta käyttäviä voimalaitoksia. Käsittelylaitos ei ole kaatopaikka vaan teollisuuslaitos, minkä vuoksi se voitaisiin sijoittaa jollekin teollisuusalueelle. Laitoksen rakentaminen Ämmäsuolle voisi teoriassa aiheuttaa jopa sen tilanteen, että alueen kaatopaikan täytön päättymisen jälkeen jäte kuljetetaan ensin pitkä matka Ämmäsuolle, sieltä hyödynnettävät jakeet kauas voimalaitokseen ja muille käyttäjille ja lopuksi kaatopaikkajäte edelleen kauas uudelle kaatopaikalle.

Syntypaikkalajittelua tehostettava

Teollisen jätteenkäsittelylaitoksen rakentaminen aiheuttaa huolen siitä, onko YTV:llä enää motiivia kehittää syntypaikkalajittelua. On varmasti parempi saada erilaiset jättejakeet yrityksissä ja kodeissa erilleen ennen kuin ne sekoitetaan toisiinsa. Syntypaikkalajittelu ei toimi läheskään tyydyttävästi. Sitä on olennaisesti tehostettava toisaalta opastamalla ja kouluttamalla toisaalta selkeiden sanktioiden avulla.

KRISTO SAVOLA
www.kristosavola.net